

N:o 122.

Palmusunnuntaina.

Opetus, kuinka otollisesti pitää nautittaman Herran pyhää ehtoollista; pidetty Wittenbergissä v. 1519.

Ensiksi älkööt suinkaan ne menkö pyhälle ehtoolliselle, jotka pahoja aikomuksia tuumailevat ja elävät julkisissa synneissä, niinkuin vihassa, saastaisuudessa ja muussa sellaisessa. Älkööt he huoliko mistään niin sanotusta kirkon tulokehoituksesta, ennen kuin pakenevat sellaisia syntejä, sillä parempi on kuulla Jumalan käskyä kuin kirkon ja pysyä ehtoolliselta poissa, kuin ehtoollista nauttimalla tehdä syntiä Jumalan käskyä vastaan, joka on kieltänyt niitä, jotka yhä pitkittävät sellaisissa synneissä, ottamasta tätä pyhää sakramenttia.

Toiseksi tulee ehtoolliselta pysyä poissa niidenkin, jotka mielessään tuntevat menevänsä sinne ainoastaan kirkon käskyn tähden tai tavan vuoksi ja jotka eivät suinkaan, jos se olisi heidän omassa ehdonvallassansa, sinne menisi. Sillä pyhä ehtoollinen vaatii, kuten Augustiinus sanoo, isooaista, janoovaista ja ikävöivää sielua, joka sitä himoo. Niillä taasen, jotka ainoastaan tavan tai käskyn vuoksi menevät sinne, ei ole mitään halua eikä ikävätä vaan paljoa enemmän inhoa ja kammaa sitä kohtaan, niin että mielummin olisivat poissa kuin siinä läsnä. Halullinen sydän ei odota mitään käskyä, ei katso määräystä eikä tapaa, vaan sitä ajaa oma hätä ja ikävöiminen, niin että se katsoo ainoastaan sakramenttia, jota se haluaa.

Kolmanneksi. Sinä sanot: Jos tämä on totta, niin on luultavata, että sängen harvat ih-

miset maailmassa sakramenttia kelvollisesti nauttivat, koska melkein jokainen menee sinne, ei vapaasta tahdostaan vaan seurakuntaa totellakseen. Vastaus: Siitä ei asia parane; tässä vaaditaan nälkää ja janoa tähän ruokaan ja juomaan, muutoin saadaan siitä ainoastaan vahinkoa. Asianlaita on sama kuin luonnossa: jos ruumis on ravittu ja täysinäinen tai muuten sairas ja ruokaan haluton, ja jos kuitenkin syödään hyvä ja ylellinen ateria, niin täytyy siitä sairastua ja kuolla; muuta jos ihminen on nälkäinen ja janoinen, niin hän voi hyvin, ja paranee ja vahvistuu siitä.

Neljänneksi. Siis tekee paavi liian vähän, vieläpä väärinkin siinä, että hän käskyllään pakottaa ihmiset ilman erotusta tulemaan tälle aterialle pitämättä ennakolta harrasta huolta siitä, kuinka hän herättäisi tuollaisen nälän ja janon heidän sydämissään. Hän turmelee siis täten sielut ja pakottaa ne syntiin sekä tekee ehtoollisen hedelmän aivan tyhjäksi, ellei tahdota käsittää hänen käskynsä ainoastaan tarkoittavan nälkäisiä. Muussa tapauksessa on se totisesti turmiollinen ja vahingollinen käsky, jota et saa totella, ennen kuin olet nälkäinen ja tunnet itsessäsi vastustamattoman halun ilman käskyä, jolloin siis et olenkaan tarvitse hänen käskyänsä. Ei sakramentti eipä itse Jumalakaan voi antaa mitään kellekään vastoin tämän tahtoa; ja koska hänen lahjansa ovat suuret, niin vaativat ne myöskin suurta nälkää ja halua; mutta ne pakenevat ja kammoovat pakollista ja vastenmielistä sydäntä.

Viidenneksi. Tämä nälkä ja jano herättää sillä tavalla, että ilman käskyä ja vaatimusta osoitetaan ihmiselle hänen hätänsä ja puutteensa, että hän opetetaan tuntemaan oma

kurjuutensa ja syntinsä ja saamaan halua päästä niistä vapaaksi. Sinä esimerkiksi havaitset olevasi heikko uskossa, kylmä rakkauksessa, alakuloinen toivossa, tai taipuvainen vihaan ja kärsimättömyyteen, saastaisuuteen, ahneuteen tai muihin sellaisiin paheisiin. Sellaista sinä epäilemättä tunnet ja huomaat, jos oikein katsot itseesi, koska kaikki pyhätkin ovat nähneet itsensä sellaisiksi; jopa silloin myös havainnet että olet heikkoudessa vielä lisäksi suostunutkin tuollaiseen pahaan. Katsos, kun näin tarkastelet ja tunnet syntisi ja kun se tapahtuu siinä tarkoituksessa tahi vaikuttaa sen verran sinussa, että halusta olisit vapaa näistä paheistas ja tästä pahuudestas, että mielelläsi olisit puhdas, siveä, lempeä, sävyisä, nöyrä, uskollinen, rakastava j. n. e., niin silloin on sinussa alku tähän nälkään ja janoon.

Kuudenneksi. Mitä suurempi ja kovempi tämä halu on sinussa, sitä kelmollisempi olet sinä ehtoolliselle, sillä sitä varten onkin Jumala antanut käskynsä, että siitä opittaisiin synty tuntemaan. Sen ohessa on hän myöskin hirmuisesti rangaissut muutamia sekä uhanut heitä kuolemalla, helvetillä ja kaikenlaisella tuskalla ja vaivalla saadakseen ihmisen hereille ja herättääkseen hänessä jotain halua hurskauteen sekä valmistaakseen hänet siis tälle sakramentille. Katsos näin ollen ei ihminen enään välitä kirkon käskystä, vaan on iloinen saadessaan tulla pakottamatta ja itsestään, koska hänellä itsellään on tarve ilman mitään käskyä ja kehoitusta. Tätä oppia ja opetusta pitäisi paavin ja kaikkein pappien teroittamaan kansalle peräyttämällä käskynsä, niin että asia jätettäisiin jokaisen ehdon valtaan. Ken sitten tästä ei heräisi ikävöimään sakramenttia, hän saisi toistaiseksi pysyä sielstä pois. Mutta nyt teroittavat he ainoastaan käskyä ja tyrkyttävät ehtoollista kaikille il-

man erotusta väkisin, niin että kristikunnalla on siitä suurta vahinkoa.

Seitsemänneksi. Kun nyt ihminen siis on tullut nälkäiseksi ja siten valmistunut ehtoolliselle, niin tulee hänen tarkoin varoa, ettei mene sinne mihinkään omaan ansioonsa turvautuen. Hänen ei tule ainoastaan rukoilla niin, kuten muutamat tekevät, jotka epäätietoisina toivottavat: **Herra, en ole mahdollinen, että sinä tulet minun katonni ala; vaan sano ainoastaan sana, niin minun sieluni paranee.** Minä en suinkaan suorastaan hylkää tätä rukousta, mutta ajatukseni on se, että tulee myöskin ottaa vaari siitä, joka viepi lähemmäksi asian ytimeen, nimittäin niistä sanoista, jotka Kristus lausui ehtoollisen asettaessaan ja kuuluvat näin: **Ottakaat ja syökää, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Ottakaat ja juokaat tästä kaikki, tämä on sen Uuden Testamentin kalkki minun veressäni, joka teidän ja monen edestä on vuodatettu syntein anteeksi antamiseksi,** Matt. 22: 26 ja Luukk. 22: 19.

Nämä sanat lausuu pappi tosin hiljaa (suokoon Jumala, että hän puhuisi mitä kuuluvimmalla äänellä ja äidinkielellä, jotta jokainen saisi ne selvästi kuulla). Kuitenkin täytyy jokaisen kristityn kaikella muotoa pitää ne mielessään ehtoollisella käydessään ja ennen kaikkea niitä tutkistella, sillä niinkuin ne kuuluvat kaikille, niin myöskin lausuu ne pappi Kristuksen sijaisena kaikille, jotka seisovat hänen ympärillään. Sen vuoksi tulee meidän kaikkien omistaa ne itsellemme, luottaa niihin ja eikä epäillä, että juuri näin Herra meitä kutsumu vieraiksi tälle rikkaalle aterialle.

Kahdeksanneksi. Tätä myöskin pappi antaa tiedoksi, kun hän nostaa ylös leivät ja kalkein ja samalla soitetaan kellolla. Se ei tarkoita mitään muuta, kuin että muistaisimme Kristuksen sanoja, aivan kuin pappi ja kello sanoisi meille kaikille: Kuulkaa, kristityt, katsokaa

tänne, ottakaa tästä ja syökää, ottakaa tästä ja juokaa, tämä on Kristuksen ruumis ja veri. Kun siis pappi nostaa ylös sakramentin ja kellolla soitetaan, saavat vieraat ikäänkuin kuul-la Kristuksen sanat äänekkäästi ja kuuluvasti puhuttuina, jotka pappi muuten on lukenut hiljaa. (Tämmöinen oli tapa joku aika sitten, vaikka se myöhemmin poistettiin). Näihin sanoihin tulee sinun nyt kiinnittää nälkäinen sydämesi, luottaa Jumalan totiseen lupaukseen, sitte mennä pyhälle ehtoolliselle, tunkeutua Jumalan eteen ja sanoa: Herra, totta on, etten ole mahdollinen, että sinä tulisit minun katto-ni alle, mutta kuitenkin minä janoon ja suuresti ikävöitsen sinun apuasi ja armoasi, joka yksin tekee minun hurskaaksi. Siis tulen minä nyt en mistään muusta syystä kuin siitä, että nyt olen kuullut niin suloisia sanoja sinun suustasi, kun niin lempeästi kutsut minua pöytäsi ja lupaat minulle kelvottomalle, että saan sinun ruumiisi ja veresi kautta, jonka syön ja juon tässä sakramentissa, kaikki syntini anteeksi. Amen. Rakas Herra, sinun sanasi on totuus, sitä en ollenkaan epäile, ja sen vuoksi syön ja juon sinun kanssasi; tapahtu-koon minulle sinun sanasi ja tahtosi jälkeen. Amen.

Yhdeksänneksi. Tämä nyt on mennä kelvollisesti ehtoolliselle. Se kelvollisuus ei perustu meidän ahkeruuteemme, vaivannäköömme, työhömme, rukoukseemme tai paastoomme, vaan Jumalan sanan totuuteen. Kyllähän ovat muutamat, herättääkseen tuollaista mieltä ja halua ehtoolliseen, keksineet monenlaisia hedelmiä, jotka muka messusta tulevat; yksi yhtä, toinen toista. Muutamat kirjoittavat, ettei ihminen vanhene messun ajalla, ja sellaisessa hullutuksessa on menty niin pitkälle, kunnes vihdoin ovat tehneet ehtoollisen hedelmän aivan ruumiilliseksi ja ajalliseksi. Siihen he eivät kuitenkaan voi osoittaa mitään muuta perustusta kuin omat

unelmansa; vielä sitten luulevat olevansa sen vuoksi, että messun ovat kuulleet, turvallisia ja onnellisia sinä päivänä. Näin ei ole mitään hyvää messusta jäänyt jällelle, se on: tämän jumalallisen lupauksen ymmärtämisestä ja oikeasta käyttämisestä, johon kuitenkin koko messun merkitys perustuu. Eihän Kristus ehtoolliseen asettanut muuta kuin nämä sanat ja antoi ne käytettäväksi ainoastaan hengelliseksi hyödytykseksi, niinkuin syntein anteeksi saamiseksi ja armon ja avun saavuttamiseksi. Kun ihmisen sydän uskolla turvautuu tähän, niin se vahvistuu kaikessa hyvässä syntiä, kuolemata ja helvettiä vastaan. Hän tahtoo sannaan ja työllään auttaa, ei ajallisesti vaan hengellisesti ja ijankaikkisesti. Jumalan pilkkaamista on käyttää sitä ajallisten etujen saamiseksi.

Kymmenenneksi. Kun pappi sitten jakaa sakramentin, tulee se ymmärtää niin, että hän toimittaa sen tehtävän, josta nuo Kristuksen sanat puhuvat: Ottakaat ja syökää j. n. e. Ja samojen sanojen voimasta tulee ihmisen niin ottaa vastaan sakramentti, ettei hän suinkaan epäile hänelle tapahtuvan juuri Kristuksen sanain muodon ja sisällyksen mukaan, nimittäin että Kristuksen ruumis on hänen edestään totisesti annettu sekä hänen verensä hänen edestään vuodatettu, ja että hän on Uuden Testamentin perillinen, se on: Jumalan armon ja suosion sekä ijankaikkisen elämän perillinen. Katsos, tämä usko tekee hurskaaksi, se vahvistaa kaikessa sairaudessa, valaisee kaikessa sokeudessa, parantaa kaikki pahat taipumukset, varjelee synnistä ja saa kaikkea hyvää aikaan. Sanalla sanoen: Se on kaikki tämän uskon hedelmää, eikä tässä tarvita mitään muuta, sillä tämän uskon kautta annetaan Pyhä Henki, josta ihmiseen syntyy rakkaus Jumalata kohtaan, koska hän tässä osoittaa ihmiselle niin runsaan hyvän työn ja koska hän siitä tu-

lee niin haluisaksi ja iloiseksi, että ilman käskyä, lakia tai pakkoa tekee kaikkea hyvää.

Yhdenneksitoista. Tästä voit nyt nähdä, kuinka ne ovat vallan suunnalta pois, jotka ovat opettaneet meitä menemään kelvollisesti ehtoolliselle sillä tavalla, että meidän pitäisi olla aivan puhtaat. Näin ovat he tehneet meidän aroiksi ja pelkureiksi ja väärentäneet tämän suloisen ja autuaan sakramentin hirvittäväksi ja vaaralliseksi tehtäväksi, niin että sangen harvat ihmiset milläkään halulla ja ikävällä menevät sinne, koska aina pelkäävät, etteivät ole kyllin puhtaita ja kelvollisia. Juuri tuollainen pelko ja arkuus tekee heidät kaikkein kelvottomimmiksi ja ajaa nälän ikään kuin pakoon, sillä pelko ja ikävöiminen eivät voi sopia yhteen, joten he siis ovat estäneet meitä juuri sillä, jolla luulivat meitä edistävänsä.

Ellet tahdo tulla, ennen kuin tunnet itsesi aivan puhtaaksi ja virheettömäksi, niin teet paremmin pysyessäsi tykkänään pois. Ehtoollisen tehtävä on puhdistaa ja auttaa sinua, mutta sinä et tahdo tulla, ennen kuin muka jo olet päässyt kaikesta avun tarpeesta ja auttanut itse itsesi. Aivan kuin sinä olisit kutsuttu kalliille aterialle, mutta söisit ja joisit itsesi jo edeltäpäin niin täyteen, että sinun täytyisi istua pöydässä kyllästyneenä ja ruokaa inhoten ja antaisit turhaan kantaa kaikkia herkkuja eteesi. Kuinkahan tämä miellyttäisi isäntää?

Kahdeksanneksitoista. Katsos, näin käypi, kun tahdotaan kansa tehdä hurskaaksi ja johtaa sitä käskyillä ja laeilla. He eivät nimittäin tule siitä ainoastaan pahemmiksi, vaan sellaisella pakotuksella tehdään heidät myöskin vastenmielisiksi ja haluttomiksi. Siinä on heti este Jumalan armolle, ja tälle sakramentille, joka ei ole sellaisille, joita on pakotettu, ajettu ja paikalle tuotu käskyillä ja laeilla, vaan sellaisille sydämille, jotka ovat

täynnä ikävätä, tulevat itsestään ja haluavat sitä niinkuin Kristus Matt. 11: 12 sanoo: **Hammasta Johannes Kastajan päivistä niin tähän asti kärsii taivaan valtakunta väkivaltaa ja väkevät repivät sen heillensä.** Se on: kun Johannes paljasti kansalle sen synnit ja puutteet (kuten kaikkien saarnaajain tulee tehdä), rupesivat he niin kiihkeästi himoitsemaan Jumalan valtakuntaa ja sen apua, että he ikäänkuin väkisin tunkivat siihen ja repivät sitä itselleen. Jumala rakastaakin sellaisia vieraita ja lausuu heidät tervetulleiksi, joita näin heidän syntinsä ja puutteensa ajavat, kuten Ps. 42: 2 sanoo: **Niinkuin peura himoitsee tuoretta vettä, niin minun sieluni himoitsee siunua Jumala.**

Kolmanneksitoista hän houkutteleekin meitä sanoen Matt. 11: 28: **Tulkaat minun tyköni kaikki, jotka työtä teette ja olette raskautetut, ja minä tahdon teitä virvoittaa.** Älköön uskottako, että Herra tässä puhuu mistään ruumiillisesta työstä tai mistään ruumiillisesta kuormasta, sillä hän auttaa etupäässä sielua. Sen vuoksi tulee nämä sanat ymmärtää omantunnon kuormasta ja työstä, joka ei mitään muuta ole, kuin omantunnon vaiva tehtyjen syntien ja jokapäiväisten puutteitten tähden sekä taipumuksen tähden syntiin. Kumpaakaan näistä ei hän aja pois tykönsä, kuten ne tekevät, jotka opettavat meille, että meidän tulee käydä puhtaina ja kelvollisina ehtoolliselle. Ei hän myöskään anna mitään käskyä eikä pakota ketään, vaan houkuttelee suloisesti ja kehoittaa kaikkia niitä, jotka tunnustavat itsensä syntisiksi ja tuntevat itsensä raskauteuiksi, jos muutoin haluavat saada apua. Tätä korkeata sakramenttia ei saa pitää minäkään sielun myrkkynä vaan sen lääkkeenä, kuten hän itse sanoo Matt. 9: 12: **Ei terveet tarvitse parantajata vaan sairaat.** Kaikki siis riippuu vaan siitä, että tarkoin havaitset ja tunnet työsi ja kuormasi ja haluat sydämestäsi olla vapaa

siitä; katsos, silloin olet sinä kelvollinen ehtoolliselle; ja jos sinä uskot, niin antaa hän sinulle yli kaikkein tarpeittesikin. Mutta nyt menee suurempi osa sinne ilman tällaista käsitystä, sillä heillä on nälkäinen vatsa ja ravittu sielu, he rukoilevat paljon eivätkä usko mitään. He ottavat vastaan ehtoollisen sitä oikeen hyväkseen käyttämättä, eivätkä he tiedä mitään muuta syytä miksi sitä nauttivat, kuin

että pelolla ja haluttomuudella noudattavat kirkon käskyä ja tapaa, jonka vuoksi he tulevat ehtoolliselle kaikkein kelvottomimpina. Voi kaikkia opettajia, jotka joko ovat vaiti tämän pyhän sakramentin oikeasta käyttämisestä sekä sen suloisesta hyödystä ja voimasta, tai jotka saarnaamalla ja kirjoittamalla hullua pakkoaan ovat esteeksi Herran armolle! Jumala pelastakoon meitä niistä! Amen.